

Gemi Adamlarının Sigortalılığı

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Sirküler No: 1065

Tarih: 16.07.2024

Kısa Cevap

Karasularımızda ve uluslararası sularda **Türk bayraklı** gemilerde çalışan gemi adamları 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a bendi kapsamında zorunlu sigortalıdır. **Yabancı bayraklı** gemiler ülkemizde kurulu işyeri niteliğinde olmadığından buralarda çalışanlar 4/1-a kapsamında sigortalı sayılamaz; bu durumda ikili sosyal güvenlik sözleşmesi varsa sözleşme hükümleri, yoksa Türk işverence çalıştırılan Türk işçileri bakımından **5510 sayılı Kanun'un 5/1-g bendi** uygulanır.

Türk Bayraklı Gemiler

Karasularımızda ve uluslararası sularda Türk bayraklı gemilerde çalışan gemi adamları 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında zorunlu sigortalı olmaktadır.

Gemi Sicili Bakımından Türk Ticaret Kanunu Hükmü

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 962'nci maddesinde; "daha önce yabancı bir gemi siciline kayıtlı bulunan bir Türk gemisinin, Türk Gemi Siciline kaydolabilmesi için artık yabancı gemi siciline kayıtlı olmadığını kuvvetle muhtemel gösteren belgelerin sicil müdürlüğüne sunulması gerekir. Tescili zorunlu bir gemi, yabancı bir gemi siciline kayıtlı ise malikinin bu kaydı sildirmesi ve durumu belgelendirmesi gerekir; imkansızlık halinde bundan vazgeçilebilir." hükmü yer almaktadır.

Yabancı Bayraklı Gemiler

Bu nedenle, yabancı bayraklı gemiler yukarıda açıklanan Kanun hükmüne göre ülkemizde kurulu işyeri niteliğinde bulunmadığından, sözü geçen işyerlerinde çalışan kimselerin 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmalarına imkân bulunmamaktadır.

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Bulunan Ülkeler

Ülkemiz ile ikili sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış bulunan ülkelerin tekne ve gemilerinde çalışan Türk vatandaşlarının sosyal güvenlik ile ilgili hakları için akit ülke ile yapılan sosyal güvenlik sözleşme hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Sözleşme Bulunmayan Ülkeler

Ülkemizle arasında ikili sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelerin limanlarına kayıtlı gemilerin işletmesini devralan ya da bu gemilerde işin bir bölümünü üstlenen Türk işverenlerce çalıştırılan Türk işçilerinin sosyal güvenlikleri 5510 sayılı Kanunun 5'inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında sağlanacaktır.

Limanlarda Yükleme ve Boşaltma İşleri

Limanlarımızda Türk bayraklı veya yabancı bayraklı tekne ve gemilere yükleme, boşaltma vb. işlerde çalışan gerek Türk vatandaşı gerekse yabancı uyruklu kimselerin 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki bildirimleri, liman adına kayıtlı işyeri veya taşıeron şirketlerce yapılacaktır.

Sık Sorulan Sorular

Türk bayraklı gemide çalışan gemi adamı hangi kapsamda sigortalıdır?

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında zorunlu sigortalıdır.

Yabancı bayraklı gemide çalışanlar 4/1-a kapsamında sigortalı olabilir mi?

Hayır. Yabancı bayraklı gemiler ülkemizde kurulu işyeri niteliğinde bulunmadığından bu kapsamda sigortalı sayılmalarına imkân bulunmamaktadır.

Sosyal güvenlik sözleşmesi olan ülkenin gemisinde çalışan Türk vatandaşı için ne yapılır?

Akit ülke ile yapılan sosyal güvenlik sözleşmesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Sözleşme yoksa Türk işverence çalıştırılan Türk işçisi ne olur?

Sosyal güvenlikleri 5510 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında sağlanır.

Limanda yükleme-boşaltma yapanların bildirimini kim yapar?

Liman adına kayıtlı işyeri veya taşıeron şirketler yapar.

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (4 ve 5'inci maddeler)
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (962'nci madde)

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/gemi-adamlarinin-sigortaliligi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 10:14 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net